

Gullsnitt

Oppskrift fra tidlig 1900

Bøger, der skal snitbehandles, skal helst være trykt på et fast vellimet papir. Blødt papir (murstensbøger) og krideret papir (billedværker, etc.) egner seg dårlig til guldsnit. Se afsnittet ”krideret papir”.

Fremgangsmåden

Talkumering: Bogen vrides opp, og børstes med talkum. Bøger med snit rundt talkumeres på alle tre sider samtidig.

Indpresning: Bogen settes i presse med pap og brædder. Brædderne skal være glathøvlede på kanten. Papperne skal være skåret i skjæremaskin (høyst 1mm snit, da kanten ellers bliver skrå).

Skrabning: Snittet skrabes med zieklinge til det er glat og jævnt. For at lette skrabningen skal snittet fugtes med vand. Efter skrabningen slibes med sandpapir.

Grundering: For at hindre æggehviden at trænge ned i papiret grunderes snittet med klister. Kliseret tørres af med en tot skærespåner. Derefter stryges snittet med bolus. (bolus giver guldet en varmere fargetone og større glans).

Opdragning: Gulder skjæres til i passende brædder og tages opp med en strimmel av papir eller en guldbukken, hvis tråder er fedtet let ind ved at blive strøket gennem håret. Snittet stryges med æggehvide, og guldet legges på. Den oveflødige æggehvide hældes fra i forkantens nederste hjørne.

Tørretiden: Tørretiden er omkring 20 minutter. I tørt vejr lidt kortere, i fugtigt vejr lidt længere. Man prøver om æggviden er tør, ved at kradse lidt med en negl på papkanten. Hvis guldets farve går af, er snittet fugtigt, hvis det bliver blankt, er det tjenlig til glitningen.

Glitningen: Ved tilglitning bruges en afrundet glittetand og et stykke pergamyn strøget med voks på den side der vender opad. Til blankglitning bruges en skarp glittetand, efter at snittet forud er gnedet over med en voksklut.

Krideret papir: For at undgå, at kriderede tavler og bøger klæber sammen, kan de behandles på følgende måde: Bogen presses ind med pap og brædder og strykes med zaphonlak (lige deler lak og fortynder). Når lakken er tør, bogens ryg og vrider op, hvorefter den talkumeres og behandles normalt. Blødt, svampet papir kan gøres hårdere ved tilsvarende behandling med gelatine.

Opskrifter

Bolus: Rød bolus slemmes op i æggehvide til en jævn grød og stryges på med svamp. Man kan også bløde bolus let op med og trykke den sammen i en lille skål. Benyttes ved at man gnider en fugtig svamp mod overfladen og stryker den på snittet.

Æggehvide: 1 æggehvide og 4 dl. Koldt eller destilleret vand piskes kraftig. Når skummet (efter et par timers forløb) er faldet. Siles blandinger gennem 3-4 lag jaconet. Æggehviden kan konserveres med 4-5 dråber formalin.

I stedet for æggehvide kan bruges 6g albumin, der skal sættes i blød nogle timer før brugen.

Klister: I del risstivelse røres du i 2 deler koldt vand og hældes under omrøring i 12 deler spilkokende vand.